

C-162

Green Deal CO₂-emissiefactoren en CO₂-berekenningsinstrumenten

Partijen:

- De Minister van Economische Zaken, de heer H.G.J. Kamp en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, mevrouw W.J. Mansveld, ieder handelend in zijn hoedanigheid van bestuursorgaan, samen hierna te noemen: Rijksoverheid;
- Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden en Ondernemen, hierna te noemen: SKAO, vertegenwoordigd door haar voorzitter, de heer P.E.M. Buck;
- Stichting Stimular, vertegenwoordigd door haar directeur, de heer A.B. van Engelen;
- Stichting Milieu Centraal, hierna te noemen Milieu Centraal, vertegenwoordigd door haar voorzitter, de heer E.H.Th.M. Nijpels;
- Stichting Connekt, vertegenwoordigd door haar directeur, N. Anten;

Hierna samen te noemen: Partijen;

Algemene overwegingen:

1. Om onze welvaart ook voor toekomstige generaties te behouden is het nodig om het concurrentievermogen van onze economie te versterken en tegelijkertijd de belasting van het milieu en de afhankelijkheid van fossiele energie en schaarse grondstoffen te verminderen.
2. Creativiteit, ondernemerschap en innovatie zijn essentieel om deze omslag naar groene groei mogelijk te maken. Bedrijven, burgers en maatschappelijke organisaties nemen volop concrete initiatieven voor vergroening van economie en samenleving. Met de Green Deal Aanpak wil het kabinet deze dynamiek in de samenleving op groene groei optimaal benutten.
3. Green Deals bieden bedrijven, burgers en organisaties een laagdrempelige mogelijkheid om samen met de overheid te werken aan groene groei. Initiatieven uit de samenleving staan daarbij aan de basis. Daar waar deze tegen belemmeringen aanlopen die volgens initiatiefnemers kunnen worden aangepakt op rijksniveau, wil het kabinet zich inzetten deze weg te nemen of op te lossen om zo deze initiatieven te faciliteren en te versnellen. In een Green Deal leggen partijen hierover concrete afspraken schriftelijk vast.
4. De resultaten van een Green Deal kunnen gebruikt worden bij andere, vergelijkbare projecten, waardoor er navolging kan plaatsvinden en de reikwijdte van een Green Deal kan worden vergroot zonder dat daar specifieke ondersteuning vanuit de Rijksoverheid tegenover staat.

Specifieke overwegingen Green Deal CO₂-emissiefactoren en CO₂-berekenningsinstrumenten:

1. In de Klimaatagenda heeft het kabinet recent haar klimaatplan uiteengezet. Het kabinet wil via een krachtige combinatie van voorkomen (mitigatie), aanpassen (adaptatie) en klimaatintelligent ondernemen de gevolgen van klimaatverandering beperken en inspelen op de kansen die de omslag naar een klimaatneutrale samenleving biedt.
2. Initiatieven van burgers en ondernemers, alsook samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven en andere maatschappelijke organisaties worden gezien als drijvende krachten bij het realiseren van een klimaatneutrale samenleving in 2050.
3. In Nederland spelen veel bedrijven al op een slimme manier in op klimaatverandering. Er zijn diverse hulpmiddelen voor bedrijven, overheden en burgers beschikbaar om meer inzicht te krijgen in de klimaatimpact van hun handelen.

4. Dit soort hulpmiddelen, ook wel CO₂-berekenningsinstrumenten genoemd, draagt bij aan het inzicht van consumenten, overheden en bedrijven over de klimaatimpact van hun handelen en zet zo aan tot klimaatintelligent handelen. CO₂-berekenningsinstrumenten zijn bijvoorbeeld: de CO₂-Prestatieladder van SKAO, Lean and Green van Stichting Connekt, de Milieubarometer van Stichting Stimular, diverse tools van Milieu Centraal en de Klimaatmonitor van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
5. Het kabinet schrijft in haar Klimaatagenda op pagina 34 de ontwikkeling en het gebruik van CO₂-berekenningsinstrumenten te willen bevorderen door onder andere bestaande instrumenten breder onder de aandacht van consumenten en bedrijven te brengen, de eigen klimaatprestaties van de Rijksoverheid te verbeteren met behulp van de CO₂-prestatieladder, de Milieubarometer en data en uitgangspunten te harmoniseren.
6. Partijen constateren dat over onderliggende data (waaronder emissiefactoren) voor CO₂-berekenningsinstrumenten vaak discussie is. Dit leidt tot verwarring onder gebruikers en leidt af van daadwerkelijke verduurzaming.
7. Door het harmoniseren van de onderliggende data kunnen instrumenten effectiever worden ingezet. Belangrijke punten om in oog te houden bij harmonisatie zijn:
 - internationale standaarden zoals EN 16258 en internationale initiatieven tot harmonisatie,
 - het beschouwen van de gehele levenscyclus,
 - nationale of nog specifiekere omstandigheden, en
 - onderbouwing door goede en neutrale wetenschappelijke bronnen.
8. Partijen bestrijken gezamenlijk vrijwel het volledige spectrum aan gebruikersdoelgroepen (zoals consumenten, overheden, intermediairen en verschillende typen bedrijven).
9. Het is van belang dat ook andere relevante organisaties die met CO₂-berekenningsinstrumenten werken kennis kunnen nemen van de harmonisatie en aan dit initiatief kunnen deelnemen.
10. Deze Green Deal richt zich slechts op de CO₂-emissiefactoren van CO₂-berekenningsinstrumenten en heeft dus niet tot doel om in wettelijke regelgeving vastgelegde emissiefactoren te veranderen. Die komen immers vaak voort uit Europese of internationale afspraken.

Komen het volgende overeen:

1. Doelen en definities

Artikel 1 Doelen

Doelen van deze Green Deal zijn:

- een geharmoniseerde lijst met CO₂-emissiefactoren voor CO₂-berekenningsinstrumenten, gebaseerd op gedeelde uitgangspunten;
- een breed draagvlak voor en toepassing van deze lijst, mede door instelling van een helpdesk;
- een transparant proces tot (jaarlijkse) validatie van de emissiefactoren op de lijst;
- een hoger gebruik van CO₂-berekenningsinstrumenten onder consumenten, overheden en bedrijven.

Artikel 2 Definities

1. CO₂-emissiefactor: de factor die gehanteerd wordt als de standaard broeikasgasuitstoot van een bepaald proces of type brandstof, uitgedrukt in (kilo)tonnen CO₂-equivalenten.
2. CO₂-berekenningsinstrument: rekenmethode of tool ter bepaling van de klimaatimpact van een proces, product, individu of organisatie.

2. Inzet en acties

Artikel 3 *Werkgroep*

1. Partijen stellen voor de aansturing van het proces van deze Green Deal een werkgroep in waarin zij allen vertegenwoordigd zijn.
2. Milieu Centraal voert daarin de regie over de gezamenlijke acties die zijn afgesproken in deze Green Deal.

Artikel 4 *Gedeelde uitgangspunten*

1. Partijen stellen gedeelde uitgangspunten op voor het kiezen van CO₂-emissiefactoren bij de instrumenten onder hun beheer.
2. Partijen consulteren voor vaststelling van de gedeelde uitgangspunten de beheerders van zoveel mogelijk CO₂-berekingsinstrumenten, zodat de factoren zo goed mogelijk aansluiten bij de praktijk.

Artikel 5 *Geharmoniseerde lijst CO₂-emissiefactoren*

1. Partijen stellen een gezamenlijke lijst op met CO₂-emissiefactoren voor gebruik in CO₂-berekingsinstrumenten.
2. Partijen hanteren de CO₂-emissiefactoren op deze lijst en dragen deze uit. Indien deze CO₂-emissiefactoren niet voldoen, dan gebruiken partijen deze als uitgangspunt voor het formuleren van meer specifieke emissiefactoren.
3. Stichting Connekt verwijst in advies aan haar gebruikers naar de lijst als de preferente lijst ten opzichte van alternatieve lijsten.

Artikel 6 *Inhoud van de lijst*

1. Partijen spreken af dat de werking van de lijst zich in ieder geval uitstrekt tot het verbruik van elektriciteit en brandstoffen voor verwarming, verlichting en transport van goederen en personen.
2. Partijen spreken af na te gaan of het wenselijk en mogelijk is om de lijst uit te breiden met de emissiefactoren van andere processen en producten.
3. Partijen spreken af de eenheden waarin de factoren in de lijst gepubliceerd worden te laten aansluiten op de in de praktijk gebruikte eenheden.
4. Partijen spreken af om aan de lijst de volgende informatie toe te voegen: de achtergrond, de toepasbaarheid en de mogelijkheden voor verdere verfijning van de betreffende waarde. Indien van toepassing zal ook worden aangegeven of een waarde onzeker is.

Artikel 7 *Totstandkoming lijst en vergroten draagvlak*

1. Partijen spreken af om als basis voor de definitieve lijst in ieder geval het volgende te gebruiken:
 - de (concept) gedeelde uitgangspunten naar aanleiding van artikel 4;
 - de in 2011 door Stichting Stimular, SKAO en Stichting Connekt opgestelde conceptlijst met emissiefactoren, na actualisatie aan de hand van de uitkomsten van het STREAM-onderzoek van CE Delft;
 - De uitgave 'Nederlandse brandstoffenlijst' van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland;
 - Andere relevante bronnen.
2. Partijen consulteren andere instrumentbeheerders en gebruikers ten aanzien van de in de conceptlijst opgenomen waarden.
3. Partijen zetten zich als volgt in om draagvlak voor deze lijst te vergroten bij andere organisaties die gebruik maken van CO₂-berekingsinstrumenten (zowel aanbieders, afnemers als intermediairen):
 - Milieu Centraal publiceert de lijst goed vindbaar op de website www.CO2emissiefactoren.nl;
 - Partijen verwijzen naar de lijst via hun eigen tools en communicatie over dit thema.
 - Milieu Centraal zet haar uitgebreide media- en sociale medianetwerk in bij het vergroten van de bekendheid van de geharmoniseerde factoren, zowel richting de consument als richting intermediairs;
 - SKAO neemt een verwijzing naar de officiële lijst op in haar Handboek CO₂-Prestatieladder, bericht hier over via haar nieuwskanalen en op haar website en stelt haar gebruikers (bedrijven, adviesbureaus e.d.) via een direct mail op de hoogte.

- Stichting Stimular gebruikt de officiële lijst in de Milieubarometer en neemt een verwijzing op naar de officiële lijst op haar website.
- 4. Partijen vragen de aanbieders, afnemers en intermediairen in hun netwerk om het belang van het werken met één centrale lijst CO₂-emissiefactoren te onderschrijven en van de uit deze Green Deal voortgekomen lijst gebruik te gaan maken.
- 5. SKAO, Milieu Centraal, Stichting Stimular en Stichting Connekt vragen kennisplatforms, brancheorganisaties, overige instrumentbeheerders, klanten en intermediairs in hun netwerk om het belang te onderschrijven en de lijst te gaan gebruiken.

Artikel 8 Reviewproces

1. Partijen actualiseren de CO₂-emissiefactoren van de lijst binnen 2 jaar middels een transparant en wetenschappelijk gevalideerd reviewproces.
2. Partijen gebruiken voor het reviewproces de validatiestructuur van Milieu Centraal.
3. Milieu Centraal inventariseert jaarlijks welke factoren op de lijst actualisatie behoeven.
4. Partijen schakelen zo nodig een onderzoeksbureau in om de actualisaties te onderbouwen.
5. Partijen leggen de herziene gegevens via een maatschappelijke adviesronde aan een brede groep belanghebbende voor via hun eigen netwerken.
6. Milieu Centraal stelt in haar Wetenschappelijke Raad van Advies de geactualiseerde waarde vast en betreft daarbij de reacties uit de maatschappelijke adviesronde.
7. Partijen spreken af dat het proces van de review onderdeel vormt van de evaluatie en zo nodig zal worden aangepast.
8. Partijen spreken af om de bij de in artikel 9 bedoelde helpdesk binnengekomen vragen en discussies als input te gebruiken voor het review proces. Hiervoor worden de helpdeskvragen en antwoorden geadministreerd en gebundeld voorgelegd aan de werkgroep.

Artikel 9 Helpdesk & ontsluiting informatie

1. Partijen ontsluiten informatie voor de eigen doelgroep.
2. Partijen spreken af dat zij de kennis ontsluiten via de website www.CO2emissiefactoren.nl.
3. Milieu Centraal voorziet in het bouwen en onderhouden van de website www.CO2emissiefactoren.nl.
4. Milieu Centraal draagt zorg voor een helpdesk voor eventuele vragen die voortkomen uit publicatie of herziening van de lijst met emissiefactoren vanuit de doelgroep consumenten en consumentenorganisaties.
5. Stichting Stimular draagt zorg voor een helpdesk voor eventuele vragen die voortkomen uit publicatie of herziening van de lijst met emissiefactoren vanuit de doelgroep bedrijven, overheden en brancheorganisaties.

Artikel 10 Verdere bevordering gebruik instrumenten

1. De Rijksoverheid beveelt gebruik van CO₂-berekeningsinstrumenten en vergelijkbare instrumenten via de Lokale Klimaat Agenda aan bij provincies, waterschappen en gemeenten.
2. De Rijksoverheid brengt via de website www.rijksoverheid.nl en www.duurzaamdoen.nl CO₂-berekeningsinstrumenten en vergelijkbare instrumenten onder de aandacht van burgers en bedrijven.
3. Stichting Stimular zet de websites www.duurzaamMKB.nl, www.milieuzorgoverheden.nl en www.milieubarometer.nl in om de bekendheid van CO₂-berekeningsinstrumenten te vergroten.
4. SKAO bevordert het gebruik van de CO₂-Prestatieladder en CO₂-berekeningen onder relevante opdrachtgevers, sectoren en bedrijven.
5. Milieu Centraal bevordert het gebruik van de CO₂-berekeningsinstrumenten onder consumenten en consumentenorganisaties.
6. Stichting Connekt bevordert het gebruik van de CO₂-berekeningsinstrumenten onder de bedrijven in haar bereik.

3. Slotbepalingen

Artikel 11 Uitvoering in overeenstemming met het Unierecht

De afspraken van deze Green Deal zullen in overeenstemming met het recht van de Europese Unie worden uitgevoerd in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, mededinging, staatssteun en technische normen en voorschriften. Ditzelfde geldt voor internationale juridische verplichtingen.

Artikel 12 Wijzigingen

1. Elke Partij kan de andere Partijen schriftelijk verzoeken de Green Deal te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle Partijen.
2. Partijen treden in overleg binnen zes weken nadat een Partij de wens daartoe aan de andere Partijen schriftelijk heeft medegedeeld.
3. De wijziging en de verklaringen tot instemming worden in afschrift als bijlagen aan de Green Deal gehecht.

Artikel 13 Evaluatie

1. Partijen evalueren de uitvoering en werking van deze Green Deal vóór 1 januari 2016.
2. De werkgroep voert de evaluatie uit.
3. Milieu Centraal maakt een verslag op van de evaluatie van deze Green Deal.

Artikel 14 Toetreding van nieuwe partijen

1. Er kunnen nieuwe partijen toetreden tot deze Green Deal.
2. Een nieuwe partij maakt haar verzoek tot toetreding schriftelijk bekend aan Milieu Centraal. Zodra alle Partijen schriftelijk hebben ingestemd met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van Partij van de Green Deal en gelden voor die Partij de voor haar uit de Green Deal voortvloeiende rechten en verplichtingen.
3. Het verzoek tot toetreding en de verklaring tot instemming worden als bijlage aan de Green Deal gehecht.

Artikel 15 Opzegging

Elke Partij kan deze Green Deal (te allen tijde) met inachtneming van een opzegtermijn van 3 maanden schriftelijk opzeggen.

Artikel 16 Nakoming

Partijen komen overeen dat de nakoming van de afspraken van de Green Deal niet in rechte afdwingbaar is.

Artikel 17 Financiering

1. De Rijksoverheid financiert de facilitering van het harmonisatieproces voor het eerste jaar, dat wil zeggen de kosten buiten eventueel onderzoek en helpdesk voor bedrijven tot een maximum van 60.000 euro.
2. SKAO, Stichting Stimular, Stichting Connekt en Milieu Centraal spannen zich in om het harmonisatieproces een tweede en derde jaar te financieren, mede door het opzetten van een verdienmodel waarin de gebruikers van de lijst en andere belanghebbenden bijdragen.

Artikel 18 Inwerkingtreding

1. Deze Green Deal treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en heeft een looptijd van 3 jaar.
2. Partijen nemen de uitvoering van alle in deze Green Deal genoemde afspraken zo snel mogelijk ter hand.

Artikel 19 Openbaarmaking

Deze Green Deal zal samen met andere afgesloten Green Deals openbaar worden gemaakt, onder andere in de Staatscourant, waardoor anderen kennis kunnen nemen van de gesloten Green Deals, zodat navolging hiervan kan worden bevorderd.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend te Zaanstad op 12 maart 2014.

Minister van Economische Zaken,

.....
H.G.J. Kamp

Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,

.....
W.J. Mansveld

Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden en Ondernemen, vertegenwoordigd door haar voorzitter,

.....
P.E.M. Buck

Stichting Stimular, vertegenwoordigd door haar directeur,

.....
A.B. van Engelen

Stichting Milieu Centraal, vertegenwoordigd door haar voorzitter,

.....
E.H.Th.M. Nijpels

Stichting Connekt, vertegenwoordigd door haar directeur,

.....
N. Anten